

**VLADIMIR
KOPICE**

ŠPANSKA ČIZMA

Copyright © 2021, Vladimir Kopicl
Copyright © ovog izdanja 2021, LAGUNA

ŠPANSKA ČIZMA

I

ZELENA ZORA

VUDSTOK JE PROŠAO BEZ MENE, ali neće i život.

Tako sam mislio, a donekle i radio. Čak mi je tada, od kraja šezdesetih – hej, raspevanih šezdesetih! – pa skoro deceniju naovamo, donekle uspevalo da to parče vremena, u koje sam slatko zapao s više žara nego para, provedem da ne može biti bolje. Ili gore, kako već ko gleda na to. Jer tada se ponajpre živelo od odsustva unapred debelo upisane kontrole nad svojim životom, pa je život mahom tako i izgledao, bar u društvu kome sam težio i uglavnom mu već pripadao. Situacionisti, konceptualisti, internacionalisti, ali srećom ne i fatalisti, baptisti, niti balisti, mada su nas organi, onako čupave i neušminkane, baš tako doživljavali.

Novca, dakle, uglavnom nije bilo u nekom vidljivijem kontinuitetu, ali ga je bar prilično kontinuirano nedostajalo. Solidno bezvezno stanje, pogotovo za nekog ko je na pragu studija napustio raštimanu porodičnu ujdurmu i poluroditeljski dom, pa nastavio da živi kao da mu je bog ujak, što nije bilo tačno.

Lep, iznajmljen stančić. Fina lokacija. Društva oho-ho. Umetničkog štimunga i angažmana napretek. Birane ženske nadomak vrata, a povremeno i aparata. Poneka, hm, avanturica. Poneka pristala deklina. I uz to blažena travica. Autor čitanih pesmica. Putovanja zbog izložbica. Pa prva veća parica. A posle i rajshmarkica. Pa zamalo i buvarica zbog kultur-polit stranputica i nepodobnih izjavica. Policija na svakom koraku, za žbira bi i mog vrbovali batu! Sva sreća što sam imao samo sestru. I to – pravu.

A onda – pamet u glavu, ključ u bravu, pa prema belom svetu. U stvari – u zeleni. Kod drugara u nekad umetničku a tada već nju ejdž i eko komunu. A i gde bih kad sam imao para jedva za tih nekoliko stotina kilometara i tek nešto pride. Toliko mi je donde samom trebalo, a sa mnom ide i jedna friška devojka. Nismo baš zajedno, ali nismo ni sasvim odvojeni. Nešto malo je bilo, a možda će i biti, što je nekako valjalo od komunara skriti ili se bar time nije trebalo hvaliti. Pogotovo što s njom čas znaš na čemu si, a čas ne znaš, što je otprilike isto kao da nikad ne znaš. Mada je tako, na kratak rok, možda i prijatnije s devojkama, baš kao i kratak život, ako već ne i... Jer ko inače želi da živi predugo i gadno poružni, pa još s tim tako kratkim, a svi bi da ga još jednom opipaju pre nego što ga sahrane? Takav je običaj ovde, pa te običaja radi ne ispraćaju u grob mirno i ćutke, nego te i već hladnog još dozivaju, ljube i pipaju. I ispipaju sve do jaja. I uzdišu li, uzdišu, da te lepo bog sačuva. A poneka prisutna suđenica ili polusuđenica i zajeca kao da je najzad svršila tek kad

je svojim sopstvenim očima videla da je pokojnik definitivno i didibus upokojen.

Srećom, ta moja saputnica milog mi lica, Mimi, znala je pored mene živog naglo da živne i uz miligram maženja se tako zažari kao da je po celom telu posuta erogenom zonom, koja će očas planuti kao džungla pod napalmom. Ali, baš tada, kad taj blaženi tren samo što nije kucnuo na njena mala vrata – ona je po pravilu znala da pokaže da ipak ne bi dalje od crvene linije! To jest, da ne bi dala više, a pogotovo ne dublje. A kao da rado dala bi sve, pa joj se uključi program za – ne!

Bez veze, mada me je možda baš ta njena nespremnost da rezolutno rešimo i to preostalo, dubinski nerešeno pitanje među nama privlačila koliko i njen posve pristao izgled. Hmmmm, dobar izgled, jer tip-top je bila zgodna, možda tek zeru-dve obimnija od partnerskog optimuma za mojih tadašnjih pedesetak kilograma, ili tek nešto više zajedno s krevetom.

I tako nas dvoje, Mimi i ja, otputujemo u ZZ, Zelenu zajednicu, s namerom da se tu neko vreme skrasimo i docnije možda produžimo u AAO komunu u Austriji, gde su mene ranije zvali i stalno mi odatle slali neke primamljivo-provokativne *materijale*, ali se nisam instantno odazvao jer tamo skoro nikoga nisam lično poznavao. Tako na taj zeleni put s Mimi krenem opušteno, kao inače slobodan frik, a ona uz neki solomonski izgovor kod svojih, od kojih se čak ogrebala za neki dinar. Malo stopiramo, malo platimo prevoz kad zapnemo, pa do našeg novog odredišta-boravišta stignemo jedva živi, gladni i umorni posle celodnevnog

tumaranja plus konačno slomljeni od pešačenja s mesta gde nas je poslednje vozilo ispljunulo. Jer odatle nas je stazica bez žute cigle poduže zavlačila ovamo i onamo, da bi nas tek u sumrak naših pešačkih moći prevela preko omanjeg visa i dovela do iza brda lepo zabašurene komunarske oaze mladih eko-utopista na privremenom radu u Ideji.

Kad smo im konačno banuli na prag, tu se već hvatao polumrak. I to ne samo spolja nego u svakom pogledu: večera tanka i neizvesna, u polutami bez struje, čak se i sveća štedi. Raspoloženje u buli – i bunar juče presušio! Radosti ipak ima, ali je službeno prigušena, u skladu s novim smernicama za decu Novog doba pristiglim iz centrale na Zapadu, duboko nadahnute Istokom. *Vreme pevanja prošlo, sad treba da se gradi!* Padne tek koja reč s domaćinima, o tom i koječemu, jer vreme je za spavanje, a prostor za zzzzz na tavanu. Tu ima dovoljno prostora za sve u ZZ-u, ako se primerno sabiju, osim za onog ko želi da noću čita iz zvezda ili da se, hm, i hm-hm, malkice pripije uz drugog budnog nespavača. A tome na tom tavanu nema mesta jer tu spavaju i deca. Dvoje baš sitne dečice jednog od dva prisutna bračna para, dok su svi ostali zvanično rasporeni, bar dok ih sudba ne upari ili dok ne nagaziš na njih u nekom skrovitijem kutku imanjanja.

Tavan je već bio dupke pun, pa Mimi i meni dopadnu dva omanja dušeka pod samom kosinom krova u najudaljenijem uglu ZZ spavaonice, gledano od tavan-skog ulaza. Tu smo bili zavučeni kao uz posebnu brigu za gostinsku nam privatnost, mada je na nepun korak od nas bio poveći dušek, dvostruko veći od naših, i

tu je neko već spavao. Mi oprezno uklizimo u naše maleno leglo da suseda ne probudimo, mada taj diše tako žestoko kao da spava za dvoje ili da nije sam. Čim smo se raskomotili, zalegli i uprli nos jedno u drugo, naćulili smo uši i vrlo lako zaključili da na tom komšijskom dušek u kraj nas zapravo leže dve osobe i različito dišu: jedna nalik medinom brundanju u akustičnoj dubini praistorijske pećine, a druga jedva čujno, tek-tek. Tako su im se pod prekrivačem pomerale i konture: jedna skroz otkrivena i po obrisu pozamašna, a druga znatno manja, mada ne sasvim sitna. Utom i ono brundanje načas pređe u temeljno hrkanje, kao da će uskoro i zimski san, i mi samo što ne puknemo, ali se ne zasmujemo.

Odasvud dopire disanje. Nije baš fora za spavanje. Ni fora, a ni format. Još uvek budni, Mimi i ja se stisnemo da ispipamo umor. Pipnem joj ključne delove tek da proverim stanje. Nikakvo, ali za koji tren čini se znatno bolje. Još samo tren i dah joj se lomi kao Grk pod Trojom. Primirim se i odmaknem, ali, ne lezi vraže, komšijski grmalj je budan, pomeri se i kaže... Ne razumem šta kaže ali šta kaže znam: *Ostavi sada to. Noć, ovde, služi za spavanje.*

2

JUTRO NIJE NIŠTA PROMENILO, sem što je svima svanulo. Dvostruko Mimi i meni jer ubrzo smo shvatili da smo u ZZ stigli u donekle nezgodnom trenutku. Ne samo zato što smo došli tek uveče, usred posne večere nedaleko od bunara koji je dan ranije presušio, nego zato što smo tu nenadano banuli u toku nekakve interne napetosti, možda i krize. Ne komune, ne, naravno, jer većina prisutnih ne bi želela da ode odatle, nego krize u ljudima, od kojih sam ranije upoznao ili poznao najmanje njih pet-šest. Neke iz sveta umetnosti, neke iz drugih komuna, već uhodanih ili u pokušaju, od kojih je ova bila ne samo među najprestižnijima nego i najdugovečnija. Istina, i tu se društvo još uvek menjalo, ali je uz čvrsto jezgro starijih, koje su oduvek činila dva bračna para i deca, ZZ po posvećenosti lečenju planete uz umetnost bila jedna od najprepoznatljivijih i timski najbolje ukomponovanih tačaka na planetarnoj mapi začetka doba Vodolije. Neki su tu bili iha-haj, još

od samog početka, već drugu godinu zaredom, neki tek nekoliko meseci, dok su se dvoje upravo vratili s polugodišnjeg boravka u ostrvskoj centrali nju ejdža, i to sa sasvim novim imidžom. On: kosica monaški nejednaka, tek malo duža i testerasta, brada napadno jareća i kao namerno proređena. Taj lik se zove Ašton, a naše gore je list. A ona je još – Maja, ali pisano *Maya*, što zvuči dovoljno *hindi* da nosi poširok sari ispod kog se komeša nešto naizgled zamamno i kanda već primetno zauzeto. U hodu zanosi telom i glavu obara dok sitnim korakom veze u lakim letnjim sandalama, tako da lice ne otkriva, osim kad, znalački vešto, zabaci kosu u stranu i pusti je na ramena. A ako zadigne sari, ukaže se i više. Vrlo pristali listovi.

Čini se da je ona tu glavna, moguće tek odnedavno, i da je ta nova Majina moć njoj s razlogom preneti sa pleća starijih parova. Onog bračnog, s decom, čije je to imanje, kupljeno još pre dve godine novcem od uspešnog gostovanja s druge strane velike bare. Ili uz pomoć njihovih rođaka pomoraca. Ili od ostavštine imućnog dede, koji je kao dugogodišnji gastarbajter pravovremeno riknuo u Nemačkoj. Ili uz podršku lutrije i njenog skrivenog vlasnika, Maga. Ili im je pomogla Zelena trilateral. Saturnijanski megakorp. Zalivski vilenjaci. Izbegli banatski antropozofi. Panovi škotski patuljci. Sva druga dobra bića u koja verujemo i koja nam se obraćaju kada smo i mi dobri ili kada tek zaspimo pa nam se obrate u snu i sve dok zora ne cikne presede nam na grudima. Nekad nekog i kresnu, ne birajući pol, o čemu, tek što se rode, skoro sve znaju bebe. Ali – ko pita bebe? Posle i one zaborave.

Ali to, osim beba, o Njima, zna i Maja. Njoj su to Tamo objasnili, a Ašton joj je pomogao kad joj je tri noći zaredom presedeo na grudima. Nije to bilo baš nešto posebno, taj dugo snevani obred, ali je posle tog sedenja sve bilo olakšanje. Trebale su joj dve nedelje da joj se vrate moći i puni telesni profil, ali se nije primilo. Nešto su loše obavili: ništa od vilenjaka. Srećom, ni od patuljka, mada se on duplo računa, kao kad sretnoš Pana a da te ne počupa. Mada Pan svakog počupa, bar kako svedoči Ogilvi, a da pritom taj Ogilvi nikada nije počupan, mada je na planeti glavni stručnjak za Pana. Ogilvi najbolje od živih zna gde može Pana da nađe. Zna kako da mu se približi, da mu se obrati, da primi Panov znak. Zna kome će taj znak preneti kad izađe iz pustare, gde Pan strastveno prebiva. Jer gde je pusto – tu je i Pan, da što je pusto oplodi, a tek posle će ploditi i ono što se već rascvetalo.

O tome Mimi i ja, za nepun sat pre doručka i dok sanjamo ručak, čujemo poneku reč iz usta prisutne bratije. I još nešto o tome, ali ne mnogo jasnije, Ašton natukne Mimi, dok su za kućom, nasamo, čistili baštenski alat. A dok su oni čistili, ni mi nismo baš dangubili, pa tako i ja dočujem još ponešto o svemu od našeg noćnog komšije koji se zove Amos, a ponekad i Ejmas, kako već kome paše. Taj duva zlatni libanac i sistemski je otkačen, pa svašta zna baš zato jer mu se poveravaju. Kao – lud je, pa ne mare. A nekad moraš zinuti.

On je super, taj Ejmas, i stalno izmiče Kiri, onoj sitnoj pa zaobljenoj s kojom deli svoj dušek, a po danu ga proganja jer bi da ga iskoristi na onaj biblijski način, da se što bolje poznaju, a uz to i što češće. On, kao, i

bi i ne bi: možda kasnije, predveče, ali – nipošto pre. A nije zgodno ni noću jer treba ići u šumu ili bar dole na livadu, da se to lepo obavi, onako svojski, na miru. Ali, gde god da odeš s njom, dama se vrati sva razgaljena, baterijski sva napunjena, a ti si prepun mrava i svakojake gamadi što nasrće bez zazora čim uz tu damu zalegneš ne bi li je razgalio. Loviš tu gamad satima, a uz to paziš da ih ne ubiješ, da ne bi pala zla karma. I naduvan si i spuvan, i razdražen i ispražnjen: a sve to smara Ejmasa, pa ga je teško navući. A kažu da kad su tek stigli u ZZ, već poodavno, pre mesec ili dva, da se nisu razdvajali ni faktički ni bukvalno, pa su ih, najpre zbog dece, čak terali iz kuće, a posle i iz dvorišta i bliže okoline, tako da su se Kira i Ejmas zavlčili u šumu i vraćali se tek predveče, kad kao zveri ogladne.

Taj Ejmas je od Kire, koja je znatno mlađa, da je se reši, jednom, i u Ameriku bežao. I tamo na goru naleteo, istu takvu a ružniju, pa se odande otporan na ženske ćudi vratio. Sad veruje libancu, ali ne u patuljke, pa će, sam ili s Kirom, da se mrdne pre jeseni, ako Kira zbog nekog ne poželi da ostane, jer ona treba da rodi, tu negde potkraj godine. To dete nije Ejmasovo, on tada nije bio s njom, ali biće u redu ako bi Kira s njim odatle. Može s njim ravno u Švedsku: tamo imaju gde. Mada je bolje na tuđem nego na svom imanju. Jer kad si svoj na svome, uvek bi nešto da popravljáš, onako kao i drugi, pa se potpuno uvališ i uskoro si rob. Svoj rob i svoje robinje. A nekad ne samo svoj i njen nego bog zna čiji sve, bar dok se opet ne raspustiš i napustiš imanje. A ako ne bi u Švedsku, tu je uvek Maroko. I tu i tamo Ejmas ima gde: pa i čim da se bavi. Svaki

zanat je zlatan, a posle može da se izležava, makar i s Kirom odozgo, dok se napokon ne smiri, barem za mesec ili dva.

Kira to sluša sa osmehom i čini joj se milo. Ona je iskonski ljupka. Sva je zgodna i plava, tek nešto jače zaobljena tamo gde ga je primala i odatle ka pupku. Lepo joj sve to stoji dok šeta okolo polugola ili u tesnom haljetku. Vire joj sita guzica i dve pristale sisice, i beli zubi sevaju kroz napućene usnice. Koketno prevrće očima, nebeski svetloplavim, ka nedalekoj šumi i zaleće se ka Ejmasu sa čvrsto stisnutim pesnicama uz povik da je krajnji čas da krenu po divlje jabuke. Od njih i sitnog voća posle će kuvati supu, tanku, uz malo riže i neku travku iz bašte. A ona zna gde je štek suvog grožđa i cimeta, pa će biti i kompot.

Šteta što Kira nije kravica: možda bi bilo i mleka.

3

SVE JE TO DONELO JUTRO, dan ništa nije promenio. Za ručkom smo im ispričali šta je novo kod nas, ko šta i zašto radi, i kako žive naši u planinskoj komuni, gde nam se deo društva odvojio još lane. Tu nema lakih priča jer priroda je majka, ali za gradsku decu život u njoj je šok. Ih, samo kad se smrkne! Zvezdano nebo nad nama a u želucu ništa. Samo zeleniš krči jer pare i gala špecije koje se prve donesu očas se prve i potroše, na prve goste i slavlje, a posle priliv sve tanji.

A onda, taman da zemlja rodi... ali šta tu da rodi? Možeš da bereš kupine i da sakupljaš gljive, a neku radost donesu i radoznale komšije, kad dođu da zaviruju pa usput donesu sira, nekad i vrećicu brašna ili šta im se zateklo od njima suvišne robe i nepotrebnih stvari. Ponajčešće – to poslednje. Pre ćeš dobiti vosak nego med ili bar pčelu, a teško da će ti drugi put neko doneti fitilj.

Srećom, u društvu gde smo tek stigli svi imaju dug fitilj, a smirujuće deluju i vođe obe frakcije. I one

bračne s decom i ove nove Majine, sa Aštonom na čelu. Da me je neko pitao – ne bih znao da kažem koja je ekipa bolja, jer svi koje sam tu zatekao od najboljih su ljudi koje sam ikada sreo, mada sam tada bio baš mlad, ali ne sasvim zelen. Isto je mislila Mimi i gledala u Aštona kao da mu je aura sve do Severnog pola, a njoj bi odgovarala i da je samo do pupka. Njenog pupka, dabome: nije mi bilo svejedno, niti sam bio ojađen. Nismo mi bili pravi par ni kad smo pošli na put. Idemo, pa šta bude, i ko se s kim vrati – vratio se, mada je bilo i šanse da nas odatle vrate i sami naši domaćini, bar ako pre prvih jesenjih dana stvari ne krenu nabolje. Jer šta će i kako nadalje s toliko nas za stolom, kad je ponuda već sada kao za papagaja? Mada većina prisutnih za hranu skoro da i ne mari, sve ostalo je fajn, za ponekog i haj, jer će nam Maja i Ašton preneti posebne poruke i sve nas sa sobom povesti u svet nove duhovnosti, da ne lutamo mimo njih dvoje, tako već duboko prosvetljenih, kao slamke na vetru ili iver uz vatru. A čeka se još nešto, nešto duhovno značajno, ali nisam baš najbolje razumeo šta zapravo dok nam je Maja, okupljenima na verandi, to nešto najavljivala, jer mi je Kira baš tada kinula ravno u uho. I sva se zarumenila od silnog upinjanja da se ne zacereka, pa se, sva kao u neprilici, zavukla iza mene, a pomalo se i stisnula svojim uz moje telo, skroz od boka do ramena, tim svojim maznim stomačićem i nebezazlenim sestricama, prijatno toplim sisicama. Načas sam pomislio da ćemo odmah nastradati, ali se začudo Maja na taj Kirin ispad samo nasmešila, kao sveta Tereza u kolopletu muka a opet krotka i sabrana.

Samo je podigla desni kažiprst i njime nestašnoj Kiri ne manje nestašno pripretila, kao: „Đavole mali, znamo svi šta ti fali.“ A onda je tim istim kažiprstom uprla ravno u mene i rekla:

– Tvoja energija je jača od tvog stabla. Vreme je da dišeš kroz kičmu. Od sutra vežbaj i javi mi kad budeš spreman.

Jak, nejak, bilo šta i bilo kako, ali za Mimi kao da više nisam bio, nikako. Ona se lepo primila uz Aštona, a Ašton je tokom čitave te nedelje delio dnevne obaveze pa su njih dvoje bili stalno upareni. Te da zajedno pleve, te da idu i istražuju gde ima pitke vode a gde se može samo okupati ili tek noge probrčkati. A ja sam, evo, za naredne dane bio radno predodređen da u osvit zore uveliko budem u bašti, ne samo kao pudar koji će nežno odagnati prve jutarnje napadače, od mrava pa sve do orla, neuhvatljivih zečeva i pokojeg komšijskog psa koji bi baš tu da kopa u potrazi za dinosaurusom ili prethodnim gospodarem koji ga nije uzorno hranio.

Naprotiv, trebalo je da u bašti nastupim daleko kompletnije: u najmanju ruku kao brižni čuvar, sabrat i zaštitnik svega živog i neživog unakrst i da se za čitavo još usnulo okruženje ZZ staram primerno univerzalno dok izlazeće sunce lepo ne zarudi i ne kaže da je dosta. A to znači da je bar od četiri ujutru trebalo da budem u bašti i da tamo prvo malo odmeditiram s biljkama, a kad sunce počne slobodno da se pomalja, onda treba da se i ja oslobodim svojih ljudskih, to jest animalnih stega i da najmanje pola sata pevušim biljkama ili da pevam s njima ako ih ikako čujem, a posle da ostanem s njima još nekako na vezi, onako kako već sam procenim da će

im moja pažnja najbolje prijati, tako da one tu pažnju jasno osete i bolje uzvrate plodom. Nisam odmah bio siguran u tu priču s pevanjem i plodom, ali što da ne. Barem da pevam znam, a imao sam i motiv plus za to jutarnje bdenje: da uz to biljno pevušenje vežbam kičmu za Maju. Da dišem kičmom kao pravi posvećenik pranajame i tako svesno potražim pun pristup do sedam glavnih čakri. Tako da bdenje nisam smatrao za smornu obavezu, pogotovo što sam teško mogao da spavam dok je Mimi svoje erotsko polje tako napadno okretala od mog da mi je već drugu noć zaredom okretala čak i leđa, čim bi zaleгла uz mene i mog, kao da nekad ranije tu nije gurala i nos. Tako sam i ja, takođe, prema Mimi krevetski opredelio dupe, a nos sam okretao prema Ejmasu i Kiri, sve pomalo dremuckajući i podjednako virkajući hoće li Kira ponovo nešto da isturi ispod svog prekrivača dok ja razmišljam kako da budem budan baš u taj otkačeni čas pred svitanje ne bih li pravovremeno ispunio svoju baštensku misiju i uz prvi jutarnji dah biljaka zapevao s njima.